



Ikt. sz.: EUB/48-1/2013.

EUB-14/2013. sz. ülés
(EUB-103/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2013. május 13-án, hétfőn, 11 óra 35 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása	5
Tájékoztató a nyugat-balkáni országok európai integrációjának fejleményeiről	
Németh Zsolt szóbeli kiegészítése	5
Kérdések	8
Elnök	8
Mile Lajos	9
Balczó Zoltán	9
Dr. Vejkey Imre	11
Lipók Sándor	11
Tessely Zoltán	11
Németh Zsolt válaszadása	11
Az ülés berekesztése	15

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a nyugat-balkáni országok európai integrációjának fejleményeiről

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Firtl Mátyás** (KDNP), a bizottság alelnöke

Bebes István (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz)
Ékes József (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz)
Lipők Sándor (Fidesz)
Nógrádi Zoltán (Fidesz)
Dr. Szalay Péter (Fidesz)
Tessely Zoltán (Fidesz)
Dr. Vejkey Imre (KDNP)
Káli Sándor (MSZP)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bana Tibor (Jobbik)
Murányi Levente (Jobbik)
Mile Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hörsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke Firtl Mátyásnak (KDNP), a bizottság alelnökének
Gyopáros Alpár (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz)
Dr. Mengyi Roland (Fidesz) Bebes Istvánnak (Fidesz)
Dr. Braun Márton (Fidesz) Nógrádi Zoltánnak (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz) megérkezéséig Tessely Zoltánnak (Fidesz)
Dr. Szanyi Tibor (MSZP) Káli Sándornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Németh Zsolt államtitkár (Külügyminisztérium)

Jelenlévő

Ódor Bálint helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 35 perc)

Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása

FIRTL MÁTYÁS (KDNP), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Az Európai ügyek bizottságának mai ülését megnyitom.

Tisztelettel köszöntöm körünkben Németh Zsoltot, a Külügyminisztérium államtitkárát, Ódor Bálint helyettes államtitkár urat. Egyetlen napirendi pontunk lenne: tájékoztató a nyugat-balkáni országok európai integrációjának fejleményeiről. A napirendi pontunkat szavazásra tenném fel. De mielőtt erre sor kerülne, ismertetem a helyettesítőket. Ékes József képviselő úr helyettesíti Gyopáros Alpárt, Tessely Zoltán helyettesíti Ivanics Ferencet, Bebes István Mengyi Rolandot, Nógrádi Zoltán Braun Mártont és jómagam, mint a példa bizonyítja, Hörcsik Richárd elnök urat.

A napirend előtt még szeretném tájékoztatni a képviselőtársaimat arról, hogy végül is miért helyettesítem az elnök urat. Az elnök úr a Közép-Európai Kezdeményezések parlamenti dimenziójának elnökeként ma délelőtt az adriai és jón-tengeri kezdeményezés házelnöki konferencián vesz részt. Tehát igen fontos eseményen képviseli Magyarországot.

Még arról is szeretném tájékoztatni a tisztelt képviselőtársaimat, hogy az elmúlt alkalommal az elnök úr jelezte, hogy kik vesznek részt Brüsszelben a konferencián. Valóban Brüsszelben az Európai Monetáris Unió jövője című nemzetközi konferencián részt vett dr. Szalay Péter és Mile Lajos képviselőtársunk.

Rátérnénk a napirendi pontra. A napirendi pont, az integrációs folyamat áttekintése minden év ilyen időszakában, az Európai Bizottság országjelentéseihez időzítve kerül nálunk napirendre és mindig elemezzük azokat az eseményeket, amelyek történnek. A mai ülésünknek a legnagyobb aktualitást az adja, hogy július 1-jével Horvátország az Európai Unió tagja lesz. Egy kis ratifikáció még hátra van, de minden biztos jel szerint június 7-én a németek is meg fogják szavazni a csatlakozást. Természetesen a többi pontokban pedig áttekintjük Szerbia, Koszovó kérdését, a macedón névkérdést, egyebeket, amik az elmúlt időszakban ezen a területen történtek. Az anyagot egyébként minden bizottsági... *(Mile Lajos közbeszólása.)* ...egyébként az anyagot minden képviselőtársunk megkapta, részletes volt. Lajos mondja nekem, hogy még a napirendről konkrétan nem szavaztunk. Tehát kérem a tisztelt bizottsági tagokat, hogy amint mondtam, a helyettesítésekkel együtt szavazzuk meg a napirendet. *(Szavazás.)* Egyhangú a szavazás eredménye.

Tájékoztató a nyugat-balkáni országok európai integrációjának fejleményeiről

Most akkor megkérem az államtitkár urat, hogy az integrációval kapcsolatban és a Nyugat-Balkán kérdésköréről tartsa meg tájékoztatóját, kiegészítőjét és utána természetesen lehetőség lesz kérdezni mindannyiunk számára.

Németh Zsolt szóbeli kiegészítése

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium államtitkára: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Kedves Vendégek! Köszönöm szépen a meghívást, azt, hogy erről a kérdéssel ismertethetem az álláspontunkat. *(Dr. Szalay Péter és Lipők Sándor megérkeznek.)* Az Európai Unió napirendjén az integráció rövid, közép- és hosszú távú jövőjét meghatározó kérdések nagyon domináns módon szerepelnek, így az euróövezet válsága, a pénzügyi keret kérdése, a pénzügyi szemeszter vagy éppen a bankunió ügye. Ez a szomszédságpolitikai, illetőleg a bővítési politikai, általában a külkapcsolati kérdéseket háttérbe szorítja. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy nekünk foglalkozni kell a bővítési politikával és ezzel

kapcsolatban a hozzászólásom végén néhány elvi megjegyzést is fontosnak tartanék megjegyezni. De akkor hadd ismertessem röviden az Európai Bizottság jelentései kapcsán előállt politikai helyzetet.

A 2013-as év első felének bővítési tevékenységét az Általános Ügyek Tanácsának a 2012. december 11-ei következtetései alapozták meg. A Bizottság az ott született döntések alapján készítette el az adott országokról szóló értékeléseit.

Az egyes országokról szóló értékelésekre térnek rá. A Bizottság '13. március 26-án jelentette meg a Horvátországgal foglalkozó monitoring jelentését, amelynek a lényege, ahogy erre már az elnök úr is utalt, hogy Horvátország felkészült az idén július 1-jei európai csatlakozásra. Ugyanakkor jelzi, hogy bizonyos területeken a megkezdett munkát Horvátországnak folytatnia kell, különösen a jogállamiság megerősítése, azon belül a korrupció elleni küzdelem szerepel kiemelten. Ahogy erre szintén utalt már az elnök úr, Németország az egyedüli tagállam, amely egyelőre még nem zárta le a ratifikációs folyamatot, a Bundestag június 7-én tűzi napirendjére ezt a kérdést. Nyugodtan lehetünk büszkék, amikor a horvátországi csatlakozásról beszélünk, hiszen ez a magyar Európa-politikának, a magyar európai uniós elnökségi tevékenységnek a legfontosabb sikere. De amikor a büszkeségünknek hangot adunk ebben a kérdésben, soha ne felejtsük el azt, hogy a horvát tagság túlmutat önmagán. Egy nagyon komoly motiváció az egész nyugat-balkáni térség számára. A horvát csatlakozással egy komoly szövetségest remélünk nyerni, a közép-európai érdekérvényesítő képesség megerősödését várjuk, abban bízunk, hogy Horvátország egy olyan stratégiai partnerünk lehet az Európai Unióban, amely a számunkra fontos kérdések megvalósítása során komoly segítséget nyújthat nekünk. Így például egyébként a nyugat-balkáni bővítés is egy olyan kérdés, amelyben, úgy gondolom, komoly együttműködésre lehet számítani a horvátokkal.

A következő ország - végül is mostanában eléggé gyakran párban kezeljük őket - Szerbia, illetőleg Koszovó. Az európai integrációs előrelépésünk legfontosabb feltétele a Belgrád-Pristina közötti párbeszéd, a kettejük közötti kapcsolatok rendezése. Ebből a szempontból megelölegezhetjük talán a jelzőt: történelmi siker az, hogy április 12-én Szerbia és Koszovó megegyezésre jutott a kapcsolatok normalizálásának irányelveiről. A Bizottság, illetve Ashton főképvisele jelentését április 22-én mutatták be. Ennek a konklúziója az, hogy a Bizottság kezdeményezi, hogy a csatlakozási tárgyalásokat Szerbiával kezdje meg az Európai Unió. Szeretném jelezni, hogy itt a Bizottság jelentéseiről, illetőleg az ÁÜT-nek a decemberi döntései nyomán megszülető országjelentésekről beszélünk, hogy ez az Európai Unió álláspontjává válik-e, az Európai Uniónak a júniusi tanácsülésén fog eldőlni, de most ez a javaslat, hogy csatlakozási tárgyalásokat kezdjen Szerbiával az Európai Unió, ez tényként kezelhető. Koszovó vonatkozásában az a Bizottság javaslata, hogy kezdődjön el a stabilizációs és társulási megállapodást célzó tárgyalás Koszovóval. Ez is egy fontos dolog. Ugyanakkor a „történelmi” jelzőt használtam. Ahhoz, hogy ez a történelmi lépés júniusban valóban megtörténhessen, nélkülözhetetlen, hogy az irányelvek végrehajtásáról szóló megállapodást a júniusi európai tanácsi ülésig meg tudják kötni a szerbek és a koszovóiak. Ez a múlt heti tárgyalás fényében eléggé sok buktatót rejt magában, eredmény nélkül álltak fel a múlt heti tárgyalásokról a szerbek és a koszovói albánok.

Macedónia: április 16-án mutatta be a Bizottság az időközi jelentését részben a reformok előrehaladásáról, részben a névvita rendezése érdekében tett lépésekről. A névvitával kapcsolatos helyzetről azt lehet megállapítani, hogy áttörést egyelőre nem sikerült elérni. Ugyanakkor pozitív az, hogy folyamatos az ENSZ-közvetítéssel zajló párbeszéd. A csatlakozási tárgyalások megkezdése várhatóan júniusban döntésként fog megszületni és abban bízunk, hogy az a magyar álláspont, amelynek mi most már évek óta hangot adtunk, hogy a csatlakozási tárgyalásokkal a névvita párhuzamosan is megoldható, elfogadást fog nyerni. Bízunk ebben.

Montenegró: a montenegrói csatlakozási tárgyalások tavaly júniusban indultak. Ez egy öröndetes helyzet, ütemes tárgyalási folyamatra számítunk Montenegró esetében. Megerősített partnerségi megállapodást kötött Magyarország és Montenegró, amelynek keretében mezőgazdasági, vidékfejlesztési, valamint bel- és igazságügyi területeken működünk együtt.

A Bizottság a tagjelölti státus megadását javasolja Albániának. Ezzel kapcsolatban arra hívnám fel a figyelmet, hogy június 23-án Albániában parlamenti választások lesznek. A parlamenti választások sikeres lebonyolítása fontos az albán jövő szempontjából. Hazánk aktív szerepet vállal az EBESZ választási megfigyelői missziójában.

Végül a nyugat-balkáni országok sorában Bosznia-Hercegovináról annyit mondanék, hogy az EU minden erőfeszítése ellenére szemmel láthatóan megrekedt az integrációs folyamat Bosznia-Hercegovinában. Van egy úgynevezett Sejdić-Finci ügy, amelynek a megoldása az egyik legfontosabb előfeltétel. Ennek a lényege az, hogy jelenleg a boszniai államelnökségben csak a három nemzeti közösség részéről lehet embert választani, és ezt az előbb említett két úriember, akik nem tartják magukat egyik nemzetiséghez tartozónak sem, diszkriminációnak tartja. Ezzel kapcsolatban az Európai Bíróság ítéletet hozott. Ennek a feltételnek való megfelelés ugyanakkor megnyitja az egész bosznia-hercegovinai alkotmányos berendezkedés kérdését, ami három nemzet, de két szubjektumnak az állama és ez gyakorlatilag azt a kérdést veti fel, hogy nyer-e valamifajta politikai szubjektivitást Bosznia-Hercegovina keretei között a horvát entitás. Az ezzel kapcsolatos alkotmánymódosítási tárgyalások, egyeztetések intenzíven zajlanak egyébként Boszniában. Meg kell jegyezmem, hogy a közelmúltban Banja Lukában a szerb entitás vezetőivel való találkozó meggyőzött arról, hogy a szerb entitás elkötelezetten támogatja az integrációs folyamatot. Tehát nem az ő térfelükön pattog a labda a közhiedelemmel ellentétben. Magyarország Bosznia-Hercegovina számára ugyanazt a megerősített partnerségi együttműködést ajánlja, amit egyébként Montenegrónak felajánlottunk, és amennyiben pozitív lesz ennek az ajánlatnak a fogadtatása, talán magunk is hozzá tudunk járulni ahhoz, hogy egy nagyon fontos balkáni partnerünk, tiszteletbeli szomszédunk előre tudjon haladni az integrációs folyamatban. *(Ivanics Ferenc megérkezik.)*

Két további ország vesz részt a bővítési folyamatban: Törökország, illetőleg Izland. A francia blokkolás megszűnt idén februárban a francia külügyminiszternek az erre irányuló kijelentése nyomán. Azzal lehet reálisan számolni, hogy a 22. regionális politikai fejezet megnyitására döntés születik júniusban. Fontos lenne ez, ugyanakkor igazi áttörést nem fog jelenteni. A 2012 végén elfogadott vízummenetrend beindítása talán az a kérdés, ami komoly lendületet adhatna az Európai Unió és a Törökország közötti kapcsolatoknak.

Izlandban pedig országgyűlési választások zajlottak le április 27-én. A választáson nyertes mindkét párt, tehát a Függetlenségi Párt és a Haladó Párt is hangot ad eurószeptikus nézeteinek, ezért az ő viszonyulásukat az új kormány megalakulását követően meg kell várnunk ahhoz, hogy a csatlakozási folyamat további kilátásairól bármit mondani tudjunk. *(Káli Sándor megérkezik.)*

Néhány általános következtetést befejezésül engedjen meg, tisztelt elnök úr, illetőleg bizottság. Úgy gondolom, hogy nekünk, magyaroknak elsődleges érdekünk az, hogy a Nyugat-Balkán kérdésével bővítéspolitikai kontextusban, ne pedig biztonságpolitikai vonatkozásban foglalkozzunk. Úgy gondoljuk, hogy a biztonsági kérdések, a stabilitás kérdései alapvetően a bővítési politika keretében teremthetők meg. Ebben az esetben garantálható igazán az, hogy a térség népei a jövőben előre tekintsenek, ne pedig a múltba.

A második megjegyzésem az lenne, hogy számunkra a balkáni országok európai uniós tagsága nagyon fontos eszköze Európa újraegyesítésének, amely iránt évtizedek óta elköteleztettek vagyunk. Ugyanakkor az európai uniós tagság garancia arra is, hogy meghatározott értékek mentén alakítsuk a jövőnket, tehát a viták rendezése, a konfliktusok

kezelésének az egyszerűbbé válását is nyújthatja az Európai Unió és végső soron ez nekünk külön nemzetpolitikai érdekünk is gondolván Szerbiára. Szerbiával kapcsolatban szeretném aláhúzni azt, hogy nagyon fontos számunkra, hogy az a fajta megbékélési folyamat, amely a koszovói és a szerb oldal között zajlik, kiegészüljön azzal a történelmi megbékéléssel, amelyről Áder János és Nikolić szerb elnök a közelmúltban megállapodott, és amelynek nyomán még ennek a hónapnak a végén várható, hogy Áder János elnök úr Szerbiába fog látogatni és közösen fognak fejet hajtani mind a szerb, mind pedig a magyar áldozatok emléke előtt, akik elpusztultak a II. világháborúban.

A harmadik megjegyzésem az, hogy szemmel láthatóan van esély arra, hogy a júniusi európai tanácsi döntés után, az elkövetkezendő időszakban mindenki egyet előre tudjon lépni. Tehát a horvát csatlakozás nyilvánvalóan egy döntő lokomotív ebben a folyamatban, de bízunk abban, hogy Macedóniával és Szerbiával effektíve megkezdődhetnek a csatlakozási tárgyalások, abban is, hogy Albánia tagjelöltté válhat és abban is, hogy Koszovó a stabilizációs és társulási megállapodását megkötheti.

A negyedik megjegyzésem pedig az lenne, hogy a jelenlegi állapotban, amelyben az Európai Unió, illetőleg ezen országok vannak, fellelhetők olyan elemek, amelyek a hosszú távú politikai vízió hiányáról árulkodnak és féltő, hogy az Európai Unió részéről a bővítési folyamat megrekedhet a technikai eljárások szintjén mindenekelőtt a balkáni országok irányában tapasztalható bizalomhiány miatt. Úgy véljük, Európa számára döntő kérdés, hogy a bizalomhiány, vagy pedig ez a hosszú távú vízió fogja meghatározni a magatartást, felismeri-e az Európai Unió, hogy végül is az európai problémákra, az európai válságra a bővítési politika mindenféleképpen a megoldást, nem pedig a problémát jelenti. Nem szabad elfelejtenie az európai döntéshozóknak azt, hogy a bővítési folyamat mindig is egy politikai folyamat volt. Így tudott az egyik legsikeresebb politikájává válni az Európai Uniónak, de nem lehet egyfajta technikai, technokrata megközelítéssel megspórolni azt, hogy itt igenis hosszú távú stratégiai és politikai jellegű döntéseket kell meghozni. Magyarország részéről mi elköteleztünk vagyunk e tekintetben. Vannak partnereink, akikkel ezt a megközelítést próbáljuk érvényre juttatni az Európai Unióban a bővítési politika vonatkozásában, s ehhez kérjük az Európai ügyek bizottságának is a további támogatását. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések

Elnök

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Köszönjük, hogy az írásos anyagon túlmenően különböző módon megvilágításba került az egyes országokkal, például a szerb entitással, a vele való tárgyalással kapcsolatos vélemény is.

Mielőtt megadnám a szót, a kérdések előtt egyet hadd tegyek fel jómagam is úgy, mint hosszú idő óta a horvát kérdésekkel előszeretettel foglalkozó képviselő. Tényleg csak röviden kérdezném meg, hogy miként és mennyiben változnak meg majd a magyar-horvát kapcsolatok az uniós csatlakozással. Azzal együtt, hogy maximálisan egyetértek azzal a gondolattal, amit az elnök úr megfogalmazott, hogy Horvátország szerepét a közép-európai kezdeményezésben, de a visegrádi négyek területén is erősíteni kellene. A mi bizottságunk ezen a téren ért el, talán szabad ezt mondani, sikereket azzal, hogy a sárospataki értekezletünkre is meghívtuk a horvátokat ugyanezen a szinten gondolva pont erre, hogy miként lehet ezt a kapcsolatrendszert erősíteni. Úgyhogy ennek tükrében kérdezem, hogy miként kell és mi módon lehet erősíteni a magyar-horvát kapcsolatokat.

A következő kérdező Mile Lajos, ő jelentkezett először. Tied a szó!

Mile Lajos

MILE LAJOS (független): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm én is a beszámolót. Az első megjegyzésem, kérdésem arra vonatkozik, hogy amikor a szerb-koszovói megállapodás (*Lipők Sándor megérkezik.*), vagy legalábbis ennek egy nagyon fontos fejezete aktuális volt, akkor éppen volt szerencsém Erdélyben az Erdélyi Magyar Néppárt kongresszusán részt venni. Ott úgy értékelték a jelenlévők, hogy ez egy olyan fejlemény, ami mindenképpen örvendetes, eddig rendben is van, és egyben serkentőleg hathat az európai, azon belül is a magyar vagy erdélyi autonómiatörekvésekre. Mennyire megalapozott ez a bizakodás? Magyarán mennyiben tudja megkönnyíteni, mennyiben tudja elősegíteni a szerb-koszovói megegyezésorozat azt a törekvést, hogy az erdélyi autonómiatörekvések támogatásra találjanak az Európai Unión belül is?

A másik kérdésem: teljesen egyetértek azzal, ahogy az utolsó reflexiójában ön a dilemmát felvázolta. Éppen az aktuális érdekek, technokrata szempontok versus egy távlatosabb vízió Európában. Látjuk azt, hogy ez a válság tulajdonképpen csak elmélyítette azt a szakadékot, ami a periférián lévő államok és a központi államok között van. Nincs-e esetlegesen egy olyan félelem, hogy ez a fajta bővítés, értsd a balkáni bővítés, tovább mélyítheti ezt az egyenlőtlenséget? Mennyire erős ez a fajta félelem esetlegesen a Bizottságban, az Európai Unió döntéshozóiban, hiszen látjuk, hogy ezek az alapok - akár a kohéziós és strukturális alapokra gondolok - komoly összegeket mozgósítanak, de nem igazán hatékonyak? Tehát nem lehetne azt mondani, hogy a periférián lévő országok komoly lépésekkel közelebb kerültek volna ahhoz a fejlettségi szinthez, amit a mag-államok vagy a fejlettebbek államok jelentenek? Valljuk be őszintén, ez a fajta bővítés azoknak az országoknak a sorát bővítené, akiket szintén a perifériára kell sorolnunk. Tehát egy ilyen fajta félelem mennyire erős, mennyire hátráltathatja ezt a folyamatot? Aminek persze én nem örülnék, mert azt feltételezem, hogy a különböző technikai nehézségek miatt mindig valamilyen érdek bújik meg és éppen ez az oka annak, hogy a technikai nehézségeket túldimenzionálják. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. A következő Balczó képviselőtársam!

Balczó Zoltán

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Örülök annak, hogy Németh Zsolt államtitkár úr a szorosán vett napirendhez képest kissé bővebben beszélt a bővítés kérdéséről. Nem csak azt értem alatta, hogy a nagyon Nyugat-, nagyon Észak-Balkánról, Izlandról is beszélt, hanem bizonyos szempontból Áder János látogatásáról, illetve az Európai Unió víziójáról.

Nagyon megtisztelő, ha ilyen magas szinten képviselteti magát a Külügyminisztérium, mégis hadd mondjam el, hogy van egy hiányérzetünk. Tudniillik a Szerbiával kapcsolatos háttéranyag, előterjesztés az Európai Bizottságé. Tehát örültem volna, ha dr. Szűcs Tamás, az Európai Bizottság budapesti képviselőjének vezetője esetleg eljön, mert igazából a kérdést vagy a véleményt neki mondtam volna el, de nyilván világos, hogy a kormányra is tartozik. De akkor felteszem azt a kérdést, amit neki tettem volna fel. Nyilvánvalóan egy szűk szeletével foglalkozom ennek a jelentésnek, illetve a hiányával, nevezetesen a Vajdasággal, a Vajdaság autonómiájával, a magyar kisebbség helyzetével. Az nem lepott meg önmagában, hogy ebben az anyagban a kisebbségi kérdések között az LMBT-csoportok ügyével nagyon hosszan foglalkozik, ez a mai uniós értékrendbe beletartozik. Itt az LMBT hétszer szerepel, most már én is tudom, hogy ez a szakkifejezés a leszbikus, homoszexuális, biszexuális és transznemű csoportok védelmét jelenti. Csak azért említem, hogy ehhez képest arányaiban sokkal kevésbé látom megjelenni az őshonos kisebbség esetleges problémáját, és ehhez

egyetlen egy idézetet hadd mondjak el: az Európai Parlament április 18-ai határozatában a 19. pontban kimondja: az Európai Parlamentet aggodalommal tölti el a Vajdaság autonómiájával kapcsolatos jogi és politikai bizonytalanság, valamint a központi és a tartományi hatóságok között egyre növekvő politikai feszültség. Felhívja a szerb kormányt, hogy mondjon le a központosító intézkedésekről. Tehát ha ez olyan szinten jelent aggodalmat, hogy egy ilyen határozatban megjelenik, akkor megkérdeztem volna az Európai Bizottság képviselőjét, hogy vajon ez ebben az anyagban miért nem tükröződik valamilyen szinten.

Az, hogy a Vajdaság egészének autonómiája hogyan függ össze a magyarság kulturális autonómiájával, illetve az esetleges autonóm magyar körzet létrehozásával, erről azért nem beszélek, mert mindenkinek figyelmébe ajánlom Csóti képviselőtársunknak egy napirend utáni felszólalássorozatát, amelyben teljesen világosan, higgadtan, de kritikusan megy hétről hétre végig az autonómia kérdésein és ott tér ki a vajdasági helyzetre. Tehát úgy érzem, hogy ennek valamilyen módon ebben a jelentésben tükröződnie kellett volna.

Említette az államtitkár úr Áder János közelgő látogatását. Nyilvánvalóan, ha itt sor kerül az áldozatok emlékének közös megjelenítésére kölcsönösen Nikolić elnök úr részéről is, akkor természetesen ez egy fontos esemény, mert a megbékéléshez hozzájárul. Nyilván bízunk benne, hogy az államelnöki látogatások minden szempontból elő vannak készítve, nem akarok itt megnyitni ezzel semmilyen visszamenő vitát. Ugyanakkor hadd mondjam el, hogy a Jobbik úgy érezte, a szlovák államfővel való tárgyalások során a leglényegesebb kérdéseknek, az ottani magyarságot sújtó diszkriminatív intézkedéseknek még a felvetésére sem került sor. Ezt azért tartjuk szerencsétlennek, mert miközben természetesen a jó szomszédviszony keretében igyekezünk mindent megoldani, önmagában a találkozó létrejöttével, baráti hangulatával nincs gond, de ha terítékre sem kerülnek a meg nem oldott kérdések és az államfői találkozó nem tud eredményt felmutatni, akkor sajnos azt kell mondanom, hogy ez olyan lehetőséget ad a szomszéd országok politikai vezetőinek, hogy azt mondhassák: végül is semmi probléma nincs. Tehát bízom benne, hogy a szerb elnökkel való találkozóknak eleve van egy ilyen konkrét megbékélési célja, tehát ez önmagában eredményt hozhat.

Engedjék meg, hogy még egy, talán lehet, hogy kényes kérdésre, kitérjek. Valóban a csatlakozó országok számára valamiféle hosszabb távú európai vízióra szükség lenne, de azt mondanám, hogy nemcsak a csatlakozóknak, hanem a bennlévőknek is. Ebben a kérdésben óhatatlanul világosan kellene látnunk, hogy vajon mit jelent az integráció szorosabbá tétele, hogy finoman fogalmazzak, ne erőteljesebb, radikális kifejezést az iránt a jövő iránt, amit föderatív államként határozott meg nem régen, az őszi ülészek kezdetén Barroso elnök úr. Akkor valóban van-e ebben világos vízió? Hadd mondjam azt, hogy államtitkár úr megnyilatkozásai és a magyar kormány mindenkorai döntései teljes összhangban álltak és állnak egymással, mert Magyarország a Soros elnökség alatt, az európai szemeszter bevezetésével, a 6-os törvénycsomag előkészítésével, a költségvetési paktumhoz való csatlakozásával jelét adta az úgynevezett erős Európa-integrációnak, a miniszterelnök úr pedig e közben nagyon gyakran a nemzetek Európája kifejezést használja. Lehet persze azt mondani, hogy ez csak hangsúlyeltolódás, de ez alkalmanként olyan élesen merült fel, hogy amikor neki felvetették az államtitkár úrral ellentétes hangsúlyú felfogást, azt mondta, hogy végül is a Fideszben miért ne lehetnének különböző nézetek is. Úgy ítélem meg, hogy egy pártban lehetnek, de egy kormányon belül jó lenne, ha világos és tiszta álláspont lenne. Tudom, hogy ez egy kényes kérdés, de még egyszer azt mondom, hogy államtitkár úrnak az objektív megnyilatkozásai és a kormány döntései összhangban vannak és mondom még egyszer, ez azért lényeges, mert egy Törökország is talán tudni akarja, hogy mi az a vízió. Tehát egyetérték vele, hogy kell, de határozottan, világosan kell megfogalmazni, és nem tudom, hogy kialakult-e már az, hogy a jelenlegi Európai Unió vezetésének mi pontosan az a jövőképe, amit ad a csatlakozni kívánó országoknak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Vejkey Imre következik.

Dr. Vejkey Imre

DR. VEJKEY IMRE (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Teljes mértékben én is osztozom az államtitkár úr által elmondottakkal. Büszkeséggel tölt el, hogy a magyar diplomácia óriási sikereket ért el a horvát csatlakozási folyamatok előmozdítása tekintetében. Kérdésem ezért egy részről az, hogy hazánk mennyiben és milyen módon tud közvetlenül vagy közvetetten segíteni a többi nyugat-balkáni ország csatlakozásának előmozdításában, másrészt pedig, hogy a prioritásaink között vannak-e olyan nyugat-balkáni országok, melyek elsők az egyenlők között. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Lipók képviselőtársamé a szó!

Lipók Sándor

LIPÓK SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Az előttem szóló képviselőtársam elmondta a lényegét az általam felteendő kérdéseknek. Annyiban szeretném ezt kiegészíteni, hogy a horvát csatlakozás a diplomácia, a magyar EU-elnökség sikerét hozta. Kérdezem, hogy maga a csatlakozás dél-nyugati szomszédunk tekintetében mennyiben segíti a többi nyugat-balkáni ország integrációs törekvését? Említetted, államtitkár úr, hogy a közép-európai térség megerősödését is várjuk, amiben szintén egyetértünk. Ennyi lenne csak a kiegészítésem.

ELNÖK: Köszönöm. A következő kérdező Tessely Zoltán képviselőtársam. Ez jelzi, hogy a téma fontos.

Tessely Zoltán

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Részben már Mile képviselő úr és más képviselőtársunk kérdést tett fel az autonómia-törekvésekkel kapcsolatban. Hozzáteszem ezekhez, hogy Szerbia és Koszovó esetleges megállapodása után, ha a júniusi európai uniós tanácsülésen pozitív döntés születik és a csatlakozási tárgyalások elindulhatnak, akkor az milyen módon érintheti a Délvidék magyarságát. Tehát milyen pozitív erőt lehet ebből merítenünk? Erre szeretném, ha válaszolna. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Megkérem az államtitkár urat, hogy az elhangzott kérdésekre a választ legyen szíves megadni számunkra.

Németh Zsolt válasza

NÉMETH ZSOLT, a Külügyminisztérium államtitkára: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Köszönöm a kérdéseket. Horvátországgal kapcsolatban azt hangsúlyoznám, hogy egy baráti, egy olyan történelmi kapcsolat fűz össze a horvátokkal bennünket, mint talán a lengyelekkel, ha valamelyik térségbeli néphez tudnám hasonlítani a horvátokkal való viszonyunkat, akkor talán a lengyeleket említeném meg. Tehát alapvetően nagyon sok pozitív elem van kapcsolatáról van szó. Ami nem jelenti azt, és azért talán ezt mindannyian tudjuk, hogy a történelmünk során ne lettek volna adott esetben viták, nézetkülönbségek is, de mára ezeket feloldotta a történelem és kialakult egy ilyen sajátos minőségű tisztelet és vonzódás egymás iránt. Ezt mondom úgy is, mint a magyar-horvát

kormányközi vegyes bizottságnak a magyar társelnöke. Azon kell lennünk az elkövetkezendő időszakban, hogy minél több konkrét tartalmat tudjunk ebbe a jó alapozású kétoldalú kapcsolatrendszerbe beletölteni.

Miniszterünk a közelmúltban Horvátországban és Szlovéniában is járt és ott körvonalazódott egy háromoldalú együttműködés lehetősége. Úgy gondolom, hogy ezt érdemes lenne körbejárni. Nem kis részben természetesen ez a horvát-szlovén viszonyon fog múlni, de talán Magyarország tud ebben a helyzetben szerepet játszani. Hál' Istennek maga az Európai Unió is döntő szerepet játszott abban, hogy a horvát-szlovén határvitának az ügye egy új összefüggésbe és egy olyan folyamat keretei közé került, amittől várható ennek a határvitának a megoldódása. Továbbá nagyon fontosnak gondolom azt, hogy erősítsük a politikai, diplomáciai kapcsolatainkat. Szeretném felhívni a figyelmet az eszéki főkonzulátus megnyitására. Ezt a közeljövőben tervezzük, még az év vége előtt mindenképpen szeretnénk ezt a főkonzulátust újraindítani. Emlékeztetnék arra, hogy 2006-ban zárta be a szocialista kormány azt a főkonzulátust, amit egyébként éppen, hogy négy évig működött, 2002 elején kezdte meg a működését. Ennek a főkonzulátusnak természetesen lesznek komoly nemzetpolitikai feladatai. A szerepe a honosításban nyilvánvaló, de ezen túlmutatóan a gazdasági, a határ menti kapcsolatépítésben, önkormányzati kapcsolatépítésben, kistérségi kapcsolatok építésében kell majd feladatokat magára vállalnia.

A kétoldalú gazdasági kapcsolatokról kiemelném az infrastrukturális együttműködés jelentőségét. Az elmúlt időszakban nagy eredmény volt, hogy az autópálya megvalósult. De a közelmúltban a kormány döntött arról, hogy van egy másik irány is, Szlavónia irányában is fontosnak tartjuk az autópálya összeköttetés megteremtését. Ez az úgynevezett V/C folyosó megépítése és döntés született a kihelyezett kormányülésen arról, hogy az M60-as, illetőleg az M6-os meghosszabbításaként Eszék irányába lépünk még ebben a ciklusban és bízunk abban, hogy a Pécs-Eszék-Szarajevo és Ploče összeköttetés, mint infrastrukturális gerinc komoly együttműködést jelenthet Szlavónia, illetőleg Bosznia, valamint Dél-Dalmácia és Magyarország között.

Az energetikáról, azt gondolom, most itt külön nem kell sokat beszélnünk, de említsük meg, hogy az LNG terminál Krk-szigetén és a gázvezeték kétirányúvá tétele a háromoldalú együttműködés Magyarország, Horvátország és Ukrajna között, amelynek, azt gondolom, hogy egészen fontos geostratégiai jelentősége van. Ez mind azt bizonyítja, hogy a magyar energiadiverzifikációnak az egyik meghatározó iránya éppen Horvátország és ennek érdekében komoly feladataink vannak. Az adottságaink jók, vannak persze vitás kérdések és itt a MOL és az INA kapcsolatára hadd utaljak, de a párbeszéd ebben a vonatkozásban is fennáll üzleti szinten és a politikai támogatás, hogy az üzleti megállapodás megszülessen, az pedig szintén egyértelmű mindkét kormány részéről.

Beszélnék még néhány szót a kulturális együttműködésről. Szeretnénk egy kulturális intézetet létrehozni mind Belgrádban, mind Zágrában. Egy anomália, hogy a szomszédaink közül ezekben a fővárosokban egyelőre nem rendelkezünk kulturális intézetekkel. Ez most meg fog oldódni, a kormány döntött mindkét városban a nyitásról. Komoly kulturális programok, kiállítások várhatók. Lesz Meštrović-kiállítás, hogy csak egyet említsek, a legkiválóbb horvát szobrászművésznék a magyarországi kiállítása van előkészítés alatt és számos egyéb komoly kulturális program. Jó alkalmat fog jelenteni erre egyébként a horvát európai uniós csatlakozás. Szeretnék mindenkit bátorítani, ösztönözni, hogy találja meg a módját, hogy ebben kivegye a maga részét polgármesterként, vagy civil szervezet vezetőjeként, vagy pártpolitikusként.

Koszovó: jelent-e a koszovói helyzet bármilyen értelemben precedenst? Úgy gondolom, hogy itt sokszor összekeverednek a dolgok. Koszovó függetlenné válásával kapcsolatban azt gondolom, hogy teljesen eseti, egyedi, egyedül álló történelmi helyzetnek voltunk a szemtanúi. Ennek a lényege az volt, hogy egy genocídium húzódtott meg ennek a

háttérben, amelynek hosszú kisebbségpolitikai küzdelmek is az előjátékát jelentették. Tehát ez nem jelent precedenst. Ami viszont precedenst jelent és ebből a szempontból különösen fontos, hogy nagyon komoly körülbástyázott autonómia körvonalazódik a Belgrád-Pristina megállapodás eredményeként, ez valóban egy területi autonómia az észak-koszovói közösségek számára, illetőleg azon önkormányzatok számára, amelyek Dél-Koszovóban szintén szerb többségűek. Ne feledjük el, hogy mintegy egyharmada a koszovói szerb közösségnek Dél-Koszovóban él. Ez az autonómia ki fog terjedni az élet minden területére, tehát ez egy közigazgatási autonómia lesz és úgy tűnik, hogy még az igazságszolgáltatás és a rendvédelmi területekkel kapcsolatban is fog jogosítványokat kapni ez az autonómia. Nem fog egy önálló igazságszolgáltatási egység, vagy önálló rendőrség létrejönni, de jogosítványai lesznek ezeken a területeken is. Tehát egy egészen egyedül álló széles körű területi, kulturális autonómia körvonalazódik a koszovói szerbek számára. Ez jelenti nyilvánvalóan az érzékenységet is ennek a folyamatnak. Belgrádnak pedig módja lesz arra, hogy ahogy lebontja Belgrád a saját párhuzamos autonóm struktúráit, mert kötelezettséget vállalt arra, hogy ezeket lebontja, úgy módja lesz arra, hogy támogassa a létrejövő, immáron koszovói szuverenitás keretei között létrejövő intézményeket, legyenek azok oktatási vagy egészségügyi autonóm intézmények. Tehát figyelemre méltó és azt gondolom, hogy mindenféleképpen fontos az, hogy azok a politikai törekvések, amelyek magyar vonatkozásban az autonómiát megcélazzák, figyelemmel kövessék azt, ami ebben a kérdésben zajlik. Bízunk benne, hogy azok az autonómiatörekvések is előbb-utóbb eredményt tudnak elérni és ne feledjük el, hogy vannak már részeredmények, a szerbiai kulturális autonómia mindenképpen ebbe a kategóriába tartozik. Szerbiában vannak nemzetiségi tanácsok, van magyar nemzetiségi tanács is és ezek a vajdasági politikában nagyon fontos szerepet töltenek be, hiszen önálló intézményeket tartanak fenn és bízunk abban, hogy bővül és szélesedik az ő kulturális autonómiájuk. Ez nem területi, nem adminisztratív, hanem kulturális autonómia, de attól autonómia.

A bővítés - Mile Lajos képviselő úr kérdezte - hogyan befolyásolja a centrum-periféria ellentétet? Ez egy érdekes gondolatmenet és most itt nem szeretnék erre kinyilatkoztatni semmilyen választ, csak egy szempontot vetnék fel, képviselő úr. Az úgynevezett periféria, amely mondjuk úgy, hogy a válság sújtotta európai uniós térségek, nem az új tagállamok köréből kerülnek ki. Tehát úgy gondolom, hogy alapvetően a Dél-Európában megjelenő legintenzívebb válságjelenségek nem hozhatók összefüggésbe semmilyen értelemben a bővítési politikával. Nem azok az új tagállamok jelentenek terhet az Európai Unió számára, akiket a legutolsó bővítési körben felvettek az Európai Unióba, és ezért, azt gondolom, nyugodtan képviselhetjük mi azt a nézetet, van ennek logikája, hogy a bővítési politika nem az európai centrum-periféria, válság sújtotta, kevésbé válság sújtotta országok ellentétének a kiéleződését eredményezheti, hanem sokkal inkább Európa problémáira a megoldást jelentheti. A közép-európai országokról szoktuk mondani, hogy a mi országaink még mindig egy lényegesen magasabb növekedési átlaggal bírnak, mint az Európai Unió egésze, nem beszélve a válság sújtotta országokról.

Balczó képviselő úr, azt gondolom, nincs akadálya annak, hogy Szűcs Tamást meghívja az Európai ügyek bizottsága. Azt hiszem, ennek lehet a közeljövőben alkalmat találni.

A vajdasági vonatkozásokban ismerjük el azért, hogy például a vagyon-visszaszármaztatási törvény ügyében a Bizottság partnerünk volt abban, hogy Szerbia megváltoztatta az álláspontját. Tehát vannak a Bizottság vonatkozásában is pozitív dolgok. Az, hogy az Európai Parlament folyamatosan próbálja ebbe az irányba terelni a Bizottságot, mindenképpen öröndetes. Nekünk az Európai Parlamentben ilyen értelemben szövetségesünk van és szövetségesként kell rájuk tekinteni. Nyilvánvalóan a tanácsi vitákban

pedig a kormányzat határozattan képviseli és megjeleníti a vajdasági magyar közösség érdekeit is.

Ahhoz pedig a képviselő úr a vízióról mondott, hozzátennem, bár nem tisztem védeni Barrosót, védje meg önmagát, hogy amikor ő a föderatív Európáról beszélt, ő a nemzetállamok föderációjára gondolt. Tehát tud ilyen fából vaskarikát mondani Barroso úr, de azért maradjunk szöveghűek, képviselő úr. Tehát ő nem a föderatív Európáról, hanem a nemzetállamok föderációjáról beszélt, hogy pontosan idézzük a Bizottság elnökét.

A magyar kormány európai víziójában pedig, úgy gondolom, nem lehet tagadni azt, hogy mi érdekeltek vagyunk egy erős Európában. Ez volt a jelszava a magyar európai uniós elnökségnek. Úgy vélem, ha most nagyon röviden és sematikus akarok válaszolni a kérdésre, hogy vannak olyan területei az európai integrációnak, ahol igenis szükség van a fegyelemre, ahhoz szükség van a centralizációra az erős Európa érdekében, és vannak olyan területei az integrációs politikának, ahol viszont pontosan a fenntarthatóság érdekében, az otthonosság érdekében a rugalmasság feltételeinek a megteremtésére van szükség. Az, hogy hol kell a centralizációt erősíteni és hol kell a rugalmasság feltételeit megteremteni, az természetesen egy nagyon komoly vitának lesz a tárgya.

Vejkey képviselő úr: Magyarország prioritásai a térségben. Az egész Balkán a prioritásokat képezi. Mindenként valahogy segíteni próbálunk. Amikor a névvita zajlik Görögország és Macedónia között, akkor a névvita ügyében nyújtunk támogatást, amikor adminisztratív kapacitásokra van szüksége Montenegrónak, akkor őket úgy segítjük, most Boszniának is hasonló felajánlást tettünk. Amikor azt kéri Albánia, hogy vegyünk részt a választásokon nagy számban választási megfigyelőként, akkor így segítjük őket. Tehát azt gondolom, a nyugat-balkáni országokkal mindig meg kell találnunk azt, hogy hol tudunk a leghatékonyabban segíteni. De azt nem tartanám helyesnek, ha azt mondanánk, hogy nekünk ezek és ezek az országok jelentik a prioritást. Mindegyik nagyon fontos. Egyébként mindegyik nagyon pozitívan viszonyul Magyarországhoz és azt gondolom, hogy jó ezekben az országokban járni, jó megtapasztalni azt, hogy szimpátiával viszonyulnak hozzánk még a jelenlegi körülmények közepette is. Kifejezetten tudom a képviselő hölgyeknek, uraknak ajánlani ezeket a viszonylatokat.

Végül is Tessely képviselő úr kérdezte, hogy mit segíthet az európai integrációs perspektíva a vajdasági magyaroknak. Azt gondolom, hogy most kell tudnunk végre megmutatni azt, hogy lehet a nemzetpolitikai érdekeket az európai integráció folyamatában hatékonyan érvényesíteni. Románia vonatkozásában nagyon sokszor felróják azt adott esetben a Fidesznek, hogy miért nem akadályozta meg a román csatlakozást, szabott olyan feltételeket, amelyeket adott esetben elérhetőnek gondolnak azok, akik ezeket a kérdéseket felteszik. Akik ezzel a kérdéssel vagy váddal fordulnak hozzánk, elfelejtik, hogy nem mi voltunk kormányon. Nem a Fidesz határozta meg a romániai csatlakozási folyamatban a magyar kormányzat magatartását. Annak idején a szocialista kormányzat egy hibás megközelítést alkalmazott Románia európai integrációs csatlakozási folyamatában, mert nem érvényesítette az alapvető magyar nemzeti érdekeket ebben a folyamatban. És azt, hogy ezt lehet, arra úgy gondolom, maga a restitúciós, a vagyon-visszaszolgáltatási törvény kapcsán történt magyar kormányzati fellépés is egyértelmű bizonyítékot jelent, de ez egy folyamat. Fejezeteken fogunk végigmenni és nyilvánvalóan egy folyamatos odafigyelést igényel mindannyiunk részéről, a vajdasági magyarok részéről is, hogy a folyamat során hol kell a magyar nemzeti érdekérvényesítés érdekében lépni. Azt gondolom, hogy ez az elkövetkezendő időszaknak egy fontos feladata lesz, vizsgálni fog ilyen szempontból Magyarország is, a magyar kormány is, hogy lehet-e az integrációs folyamat során hatékonyan nemzeti érdekeket érvényesíteni. Ez a célunk, erre törekszünk. Köszönöm a figyelmet.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Államtitkár úr, köszönjük a tájékoztatást, illetve a kérdésekre adott választ. Köszönjük, hogy a Külügyminisztérium államtitkára és helyettes államtitkára is részt vett az ülésünkön.

Balczó Zoltán felvetésére egy megjegyzést szeretnék tenni. Valóban Szűcs Tamást az Európai ügyek bizottsága rendszeresen meghívja, amikor azok a témák kerülnek napirendre.

Tisztelt Bizottság! Képviselőtársaim! Tájékoztatom önöket, hogy a bizottság soron következő ülésére május 21-én 11 óra 30 perckor kerül sor. Simonné dr. Berta Kriszta, a Belügyminisztérium államtitkár asszonya tart beszámolót a Stockholmi Program végrehajtásáról, a második generációs Schengeni Információs Rendszer bevezetéséről, a schengeni kormányzásról szóló javaslatcsomag, illetve a két egyeztetési eljárás alatt levő európai uniós tervezet aktuális vonatkozásáról.

Megköszönöm mindenkinek a részvételt, még egyszer államtitkár úrnak és helyettes államtitkár úrnak, hogy itt voltak nálunk. *(Németh Zsolt: Én is köszönöm!)* Az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 32 perc.)

Firtl Mátvás
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: dr. Lestár Éva